

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr
Fél évre	3 " — " 1/2
Negyed évre	1 " 50 "
Egyes szám ára	6 "
Külföldre egy évre	8 " — "

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr, s minden egyszeri közlés
után 30 kr bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyiltér“ rovatban
közlendő cikkek soronkint
10 kr díjért közöltnék.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Györgyjakab Márton nyomdabérlőnél.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyiltéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Iparosaink multja és jelene.

K.-Vásárhely, 1885. aug. 19.

II.

Az iparos osztály érdekei első sorban képezik figyelm tárgyat minden országban. A nemzeti nagyság, a népek állandó jóllétének eszközésére a virágzó ipar és kereskedelem mulhatatlanul megkívánatik. Ily főtényező lévén az ipar a haza nagygyá tételénél, a nemzet törvényhozó testülete gondoskodott is arról, hogy hazai iparosaink jogait törvény által biztosítsa, s továbbképzésük végett nemcsak a fővárosban, hanem a haza különböző pontjain az ottani érdekek szerint ipari szakosztályú iskolákat nyitott. Tagadhatatlan, hogy ezen iskolák, alig egy pár kivételével, a kezdet nehézségeivel küzdenek, mert vagy a szakértő vezető hiányzik, vagy az iparosok közönyössége miatt nem tud kellő eredményt felmutatni.

Évtizedek mulasztásait hirtelen helyre hozni nem lehet s nem csodálkozhatunk, ha a különböző ipariskolák felállítására, az iparosok kétszeres szorgalma mellett is a versenyt nyugoti szomszédainkkal ki nem állhatjuk.

Ily körülmények között nincs egyéb hátra, mint megküzdeni a helyzettel és arra törekedni, hogy munkáink szilárd-sága és becsületes munkák pontos elvégzése által a nagy közönség igényeit kielégítsük s őket ezáltal a külföldi csillogó gyártmányok behozatalától visszatarthatjuk. Hazai közönségünköt pedig a

kölcsönös jóllét, az ipar és kereskedelem emelése érdekében méltán elvárhatjuk, hogy szükségletét hazai iparostól szerezze be.

Tegyük fel tehát, hogy honfitársaink e követelménynek megfelelnek s csupa patriotismusból a hazai ipart pártfogolják. Midőn ezt teszik, viszont elvárják, hogy iparosaink a munka kivitelében a külföldihez hasonló csint, jutányos árt megközelíteni törekedjenek. E követelés azonban csak jámbor ohajtás marad, mert iparosaink a szakértő munkás segédet idegen helyről kell hogy hozassák, kit drága pénzzel fizetvén, olcsón nem vállalkozhatnak. Nagy előnye a nagyobb külföldi iparosoknak az is, hogy munkáikat gépek segítségével sokkal gyorsabban és több csinnal állíthatják elő s így olcsóbban is adhatják. Látam műhelyt, hol 20 perc alatt egy pár elegáns férfi-czipőt állítottak elő. — Látam furó és esztergályozó gépeket, melyek félannyi segédsegélyzet mellett tíz annyi munkát végeznek el, mint a mennyit bármelyik kovács és lakatos nálunk. A gépek beszerzése nem kerül annyiba, mint a mennyit némely segéd gazdájától felkölcsönöz és ledolgozás nélkül elvisz.

Halad a kor és nekünk is haladnunk kell. Működésünk tere két irányt jelöl ki: egyik az, hogy igyekezzünk a szakmánkba vágó munkák előállításai módzatainak minden ágát alaposan tanulmányozni; másodsor: igyekezzünk azoknak piacot teremteni.

Igaz, hogy az ipartörvény megjelöli a képesítéshez kötött iparágakat s rámutat, hogy miképpen és hol kell ezen alapismereteket elsajátítani, de a törvény keresztülvitelét sokszor saját magunk vagy utódaink kárára többé-kevésbé mima-gunk akadályozzuk. Ez az oka egyfelől annak, hogy még ma sem lehet városunk iparosainak haladásáról, jóllétéről örömmel eltelve beszélnünk.

Egy szívvel, lélekkel munkálunk kell tehát azon, hogy e város ifju nemzedéke szellemileg oly előkészületet nyerjen, gyakorlatilag annyi praxist szerezzen az általa kiválasztott iparra, hogy a haladó kor intenciói szerint magát mint mester is tovább képezni képes legyen. Hány mesteremberünk van, ki, mivel nem igyekezett az újabb kor igényei szerint tovább képezni magát, kénytelen volt mesterségét abbahagyni s ma pár darab földje jövedelméből tengeti magát és családját!

Járassuk tehát iskolába gyermekeinket, az alapismeretek megszerzése után küldjük el fejlettebb iparu városokba. Így az ipar fejlődését jövőre biztosítjuk.

A jelenlegi nyomasztó helyzeten pedig segíthetünk, ha az ipartörvényt tanulmányozzuk s annak szellemében mindazon dolgokat keresztülvisszük, melyek a helyzet javítására befolyást gyakorolnak. Mert habár van is némelyeknek kifogása e törvény ellen, de tagadhatatlan az, hogy annak szigorú keresztülvitele sok keblő bajon, mely most csak úgy lappangva él a társulatok kebelében,

segítene. Hogy önállóságuk magaslatára emelkedhessenek, melegen ajánlom minden iparos polgártársamnak, hogy ne csak a törvényt, hanem a hozzá adott miniszteri utasítást is alapos tanulmányuk tárgyává tegyék.

E dolgok keresztülvitele után önként megtaláljuk az utat arra, hogy úgy fel-fel, mint lefelé mi teendő vár minden iparosra. Ismerve jogainkat és kötelességünket, készítet tárgyaink számára tért nyerünk. S ha visszaélést tapasztalunk, szerzett ismereteink alapján könnyű lesz sérelmeinket orvosoltatni. Legyenek meggyőződve mindnyáján, hogy ha baj van és helyzetünk nem kielégítő, nagy részben mi vagyunk okai.

Saját magunk boldogsága kívánja: haladjunk a korrall!

Sinkófi.

Néhány adat az egészségtan köréből.

(Vége.)

III. Ruházat.

Egészségünk fentarthatásának 3-ik fontos tényezője a ruházat. Ruházatunk két fő-osztályra osztható, u. m.: az egyik ugynevezett fehérneműnk, melynek főczélja bőrnünk tisztántartása; a másik az a fölé venni szokott ruháink, melyeknek főczélja testünknek az idő viszontagságaitól való megvédeése.

A fehérnemű rendesen len, kender vagy gyapottból, néka ezeknek vegyítékéből, egyéb ruháink az év nem hideg szakaira ezekből is, téli ruháink rendesen gyapjuból szoktak szöve lenni.

bon áll, a kinek nagyon sok oly titkát tudja, a mit rajta kívül még csak az ing tud. Bárha a női nemhez tartozik, mégsem csacska, nem beszél az ki soha semmiféle titkot, még mikor négyfelé vágják sem. Mindig hü szemlélője azon átalakulásoknak, a melyeken urnője a felkeléstől a hazulról való eltávozásig át-megy. S bár csodálkozik, hogy urnője egészen más személy köntösben, mint benne, hanem azért ezen észrevételét sohasem közli senkivel.

Társadalmilag három osztályba sorozhatók a réklők: előkelő, közép- és alsó osztályba. Az előkelő osztályba tartozik a selyemmel, a középosztályba a czérnával himzett, az alsó osztályba pedig a sima fehér vagy karton rékli. A miről itt szó van, az az előkelő osztályhoz tartozik, származásánál meg mivelt-ségénél fogva.

Hatásköre a mivelt réklinek csupán a szobára és a ház tájékára terjed. Azon túl be van falazva előtte a világ épen úgy, mint urnője ösztintesége előtt. Az ő világa az otthon. Bálba, estélyekre, sétányokra nem jár, hanem otthon segít végezni a házi teendőket egész a — szoptatásig. Otthon mindig urnője körül lebeg és többnyire vele is alszik. Ezen bizalmas viszonyról fogya lenéz minden sétáló, bálozó, estélyező és utazó ringy-

A „Székelyföld“ tárczája.

Ha majd...

(Az én jöltevéimnek.)

Ha majd lecsukódik a szem is,
Melynek tiszta fénye
Csak teáérted ége;
Ha majd megszűn, elhal a szív is,
Melynek dobbanása
Csak neked volt tárva;
Ha majd megaluszik a vér is,
Mely érted hevüle,
Érted, éltem üdve;
Ha majd megronsolt, hideg testem
Nyugodtan, csendesen
A sirban lent pihen:
Mondd, oh mond nekem, hogy szemednek
Mélységes tüzeben
Ott lesz-e majd képem?
Mondd, oh mond nekem, hogy szivedben
Lesz-e csak kis helyem?
Lesz-e ott szerelem?
Vagy mindjárt elfeledsz és megvetsz
S mihelyt a sir fedez:
Minden, minden elvesz?
És az a szent, az édes titok,
Mit szűm terád bizott,
Mondd: megmarad-e ott?
Ott benn lelkedben, kebeledben,

Jó szíved mélyiben
Elzárva lesz-e lenn?
Vagy mint egy elszáradt levelet,
Épen úgy elveted
Titkom' s szerelmemet!...
Hisz te is csak nő vagy, semmi több!
És ha feledsz, mint más,
Lehetné-e hibás?
Oh, nem. Bocsáss meg. Elfáradék.
Nagyon elfáradék...
Nézd, homlokom mint ég!
Nézd, mint hullámszik fájó keblem,
Nézd, mint zajong szívem,
Nézd, mint kimerültem!!
Jőjj, finom, gyöngö, kis kezdeddel
Simítsd meg homlokom,
Oszladd el bánatom!
Oh, jőjj, hadd halljam bűvös hangod,
Meggyógyulok tőle,
Éltem jöltevéje!
Oh jőjj, jőjj és hozd el magaddal,
Mért szívem úgy eped:
Aranyos kedélyed!
Igy, így... No, most már minden jól van.
Nyugalmam már megjött...
Nincs szememen már köd!!
Tisztán, fényben látom a jövőt,
Mert kibem úgy hittem:
Nem csalt abban hitem!
Nem, ő nem egy nő, nem földi lény!

Most már jöhetsz, halál!
Kezed nyugton talál.
Tudom jól: ő nem feled engem,
Megőrzi emlékem
És elzárja képem!
S e tudatban oly boldog vagyok!
Látom a célt, ragyog!
Uram! Tiéd vagyok!

**

A gőgös rékli.

(Természethű rajz.)

Mi is az a rékli? A rékli olyan valami, a minek két ujjá és egy szárnya van és a mi általában a női gárdarobhoz tartozik. A ki sohasem látott, varrjon valamelyik napilap, p. o. a „Pesti Napló“ két szélére két ingujjat s azonnal meglátja, hogy milyen egy rékli. Különböfé kelméből készül, legtöbbször azonban chifton- és lengyolesből, perkáttól és kartonból. A legelegánsabb természetesen a fehér, selyem vagy fehér czérna himzéssel. Az ilyen a réklők fejedelmi sarjához tartozik. A czélja mindeniknek az, hogy a nyak és mell körül az ing fogyatkozásait és hézagait elegánsan pótolja és hogy a női bájait iránt figyelmet keltvén, azokat egyszersmind idegen férfiszemek kándisága előtt szemérme-sen elrejtse. Urnőjével nagyon bizalmas lá-

Fehérneműhöz, a mennyiben megizzadás alkalmával nem ragad annyira a bőrünkhöz, szélszerűbb a len, de a mennyiben lombos voltánál fogva az izzadságot jobban magába szívja s így a meghűléstől sokkal biztosabban megvéd, szélszerűbb a gyapott-vászon. Azon sajátságánál fogva, hogy megnedvesedés esetén sokkal több nedvességet képes magába venni s azt oly hirtelen nem engedi elpárologni, felső ruháinkhoz szélszerűbb a gyapju-ruha. Különben, a mint újabb időben az orvosi tudomány megállapította, valamely szövethen azon sajátsága, hogy testünket a hidegtől megóvjaa, meleget tartson, nem annyira a szövet anyagától, hanem inkább annak szövési módjától függ. Így p. o., mit régen alig hitt volna valaki, egy nagyon puhán, lombosan szőtt gyapju vagy gyapju-szövet sokkal melegebb, mint egy ugyanolyan anyagból szőtt tömött szövet. E hihetetlennek látszó jelenségnek oka — megjegyzendő — az, hogy a gyérszövetű lombos gyapju-szövet szálai között sokkal több levegő van, az pedig magánál a szövet szálainál sokkal rosszabb melegvezető levén, testünket oly gyorsan lehűlni nem engedi.

Hasonlóképp befolyással van a melegtartásra nézve ruháinknak színe is. Így p. o. a fekete színű ruha a legtöbb napsugarat, a fehér pedig legkevesebbet nyel el, világos, hogy amaz melegebb, ez pedig hidegebbet tartó lesz! Természetes tehát, hogy nagy melegünk ne legyen, nyárra fehér vagy világos, télre vagy hideg évszakra pedig fekete vagy legalább sötétszínű ruhát helyes vennünk.

Ruháinknak egyik főkélléke az is, hogy azok elég kényelmesek legyenek, még pedig nemcsak azért, mert a kényelmes ruhák télen melegebbek, nyáron pedig hűvösebbek szoktak lenni, hanem azonkívül még azon fontos okból is, hogy testünk vérkeringését, valamint a könnyen fejlett test szabad fejlődését ne akadályozzák.

Nem állítom, hogy a férfi-ruhánál is nem követnek el a szabók hibát e tekintetben, kivált a magyar nadrágoknál, de a női kötösknél, főleg azoknál az egészséget tönkretévő, gyakran halált is okozó fűződerékoknál (mieder) ezer annyit!

De hát mire is való a mieder? A mieder arra való, hogy a meggondolatlan hűvös nők, kik természetadta szép természetükkel be nem érve, a bájós alakjából kivetkőztetett hangyáéhoz hasonlóvá összenyomott derékra bókákat szőő csélesap uracoknak valónak képzelte izléséért magukat oly présbe szoríttathassák, melynek használatánál a mellkas a légzésnél kétféle kitágulni soha sem ké-

pes, s mely idővel azt okozza, hogy a mellkas összenyomtatván, megkisebbedik, s kisebb marad, mert a borda-porcok valóság-gal meghajolnak. Legártalmasabb a fűződerék azoknál, kik szív- és tüdőbajban szenvednek.

De a fűződerék nemcsak a mellett szorítja össze, hanem igen veszedelmesen nyomja a gyomrot, májat, a medencebeli szerveket, miáltal számtalan súlyos betegségeket okoz. Nem egy szép és egészséges nőnek okozta már ezen átkozott ruhadarab időelötti halálát.

Mint testünkben a vér visszafolyását nagyon gátol, s ez által főleg az idősebb korban jelentkező, nagyon fájdalmas viszértágulatokat okozó tárgyak, kerülendők a szűk harisnyák s még inkább a nagyon szűk harisnya-kötők is.

Egy igen meggondolatlan eljárása né-mely, csupán az izlésre, a csinoságra tekintő szülőknek az, hogy nem tekintve semmit arra, hogy vajjon ily, akárhányszor a meleg-ből egyszerre a zordonba átesapó időjárás mellett, mint itt a miénk, egészségi szempontból szélszerű-e, óvodás és elemi iskolás gyermekeiket cipőben, harisnyában és csu-pán térdig érő iczinke-piczinke kis nadrág-ban küldik iskolába?

Nem sokkal dicséretesebb ennél az sem, midőn a kis gyermek hideg télen, midőn a Nemere szele az utazót kiűn a szabadban lovastól együtt megfuzasztja és fagyaltja, elég jó téli kabátban, de csak térdig érő nyári nadrágban, mely alá lábravaló sincs huzva, meg egy, csak szárközépig érő csiz-mában jó fel, itt, a hol a nagy emherek a jó vastag posztó-nadrág alá brassói flanel-vagy kötött gyapju alsó nadrágot kénytele-nek a nagy hideg miatt huzni!

Hány szülő sirathatta meg már haszonta-lan az ő ily divatúzó vagy nem tudom mi-féle mániájából ily meggondolatlanul öltöz-tetett gyermekét?

Már sok télen kellett sajnálattal néz-nem sok oly kis gyermeket, kinek nadrágja oly szerkezete miatt, hogy a nadrágtartó hátul rá volt varrva, kabátját és mellényét le kellett vetnie, mikor az árnyékszékre ment.

Ezek mind olyan dolgok, melyeknek meg-változtatásával nagyon sok kis gyermeknek lehetne életét megtartani, s így a városunk-ban egyéb körülmények miatt is oly nagy gyermek-halandóságot kevesbiteni.

Még csak annyit akarok a ruházatra vo-natkozólag megjegyezni, hogy a fejét na-gyon meleg és légátjárhatlan főrevalóval, mint p. o. nehéz bőr-sapka vagy török fez, fűdni nem jó, mert ezek részint a nagy me-

leg, részint légtől átjárhatlanságuk által a haj kipállását s így elhullását eredményezik.

A lábakat jó melegben kell tartani, de szűk lábbelit, főleg hegyeset viselni, a ki azt akarja, hogy lábai épek maradjanak, ne vi-seljen, mert az által, hogy bogokat, s még a lábujjak közé is tyukszemeket csinál: a leg-épebb lábat is megnyomorítja.

Ezek voltak azok, a miket itt ez alkalom-mal a tér szűke miatt elmondanom lehetett. Igen örvendenék, ha belőle a t. szülőknek bár némelyike valami olyant, a mit eddig talán számba sem vett, jövőben gyermekei érdekében követésre méltónak találja.

Demeter Róbert.

Egy pár reflexio „A vallásoktatás és a mi községi iskoláink” című cikkre.

K.-Vásárhely, 1885. aug. 13.

„Egy katolikus” ur tagadhatlanul pendit meg egy pár egészséges eszmét, s nem jár messze találgatásával a valótól, midőn mai társadalmi viszonyaink erkölcsi ziláltságán buslakodik. Nem ily szerencsés azonban ott, mikor annak okát kutatja: miért történt, hogy a fiiskola növendékei közül némelyik, sőt aránylag sokan megbuktak. S pedig maga kimondja az okát ennek: „A fiiskola növendékei keveset, néhányan majdnem semmit sem tudtak.” Hát a ki majdnem semmit vagy éppen semmit sem tud, ann k „Egy katolikus” ur miú osztályza-tot szokott adni?

„Hihetetlen s mégis úgy van, hogy van több növendék, kinek a vallástól a hit-oktató semmiféle osztályzatot sem adott.” Hisz ha úgy van valami, a mint van s plane nyomtatásban: ugyan miképp lehet az hihe-tetlen? Aztán a ki egész éven át egyetlen vallásórán sem jelenik meg: minő osztályza-tot lehet annak adni? Avagy mily osztályza-tot adna „Egy katolikus” ur azon gyermek-nek, kit ugyan beiratának év elején osztá-lyába. de ott egész éven át egyszer sem látta?

„Majdnem felét elbuktatta, s mi több, van nem egy tanuló, kinek egyéb tárgyból kitűnő osztályzata van s a vallástól elégtelen jegyet sem kapott.” No, s hát az ilyenek azok, a kik a vallásórán nem jelentek meg. A kik-nek pedig „egyéb tárgyból kitűnő osz-tályzata van, de a vallástól elégtelen”, ezek az olyanokból kerültek ki, kik a hitok-tatónak szemébe mondták, hogy: „Szentel-ség volna a hitanból megbuktatni, a ki imádkozni tud.” Nem kutatom, ha efféle

meggyőződést szülőiktől vagy másoktól me-ritnek-e a fiuk, de azt megengedi „Egy ka-tholikus” ur, hogy az ily szemérmetlen va-doncezzal csak meg kell értetni, hogy a ki bármely rendes tárgyat meg nem tanul, annak buknia kell.

A dolog viszonylagos. Vannak kitűnő osz-tályzatúak is.

Szintugy nincs szerencsése „Egy katholi-kus” urnak akkor, midőn nagy képet vágva, mintegy kijelölni akarja a tananyagot. Hát nem tudja „Egy katolikus” ur, — ha csak-ugyan katolikus — hogy nálunk katoliku-soknál a nagyméltóságu püspöki kar hatá-rozta meg a tananyagot, s hogy az mikép dolgoztatik fel, azt ellenőrizni első sorban a helybeli lelkész van hivatva, felülvizsgálni pedig a kerületi főesperes, mint kerületében a püspök helyettese?

A módszertant illetőleg lehet egyik vagy másik hitoktató jártasabb vagy járatlanabb s eshetik e tekintetben bírálat alá, de a töb-bire nézve maradjon minden varga a maga kaptája mellett.

„A leányiskolában azért kielégítő az ered-mény, mert oda a hitoktató az iskolába jár fel.” „A fiiskolában azért csaknem a semmi-vel egyenlő az eredmény, mert a fiuknak kell hogy a hitoktatóhoz lejárjanak; meg az is egészen világos dolog, hogy így eléggé ellenőrizni nem lehet a pontos lejáratast.” Hát az mindenesetre baj, hogy a fiuknak kell lejárniok, s ha történetesen „ipari szakosz-tálylyal összekötött felső népiskola” is nem volna városunkban, — melynek növendékei szintén a hitoktatóhoz jártak le s kik közül egysem bukkott meg, mivel „elég gő ellen-őrizve” volt a pontos lejáratast — mindjárt meg is értenők „Egy katolikus” urnak a „hideg, sáros időkre és a szülőkre” hivatko-zását.

De még akkor sem értenők „Egy katholi-kus” urnak azon eljárását, miszerint a róm. kath. egyháztanácsot szőlítja fel arra, hogy a hitoktatónak bármily csekély tiszte-letdíja legyen. Hisz a róm. kath. egyháza-nács megtette már is a töle telhetőt; de bár-mily csekély — talán 5—6 frtnyi — tiszte-letdíj, miért egy csizmát sem csinálnak, még sem volna elegendő, hogy azért a hitoktató feljárjon, főképp ha a vallásórát d. u. 4—5-ig adják, a mikor télen már sötét van s ennél-fogva akár a hitoktató jár fel, akár a növen-dékek le, már nincs tanulásra való idő s e mellett nyáron ily időben temetések és más egyházi ténykedések szolgálhatnak akadá-lyul a hitoktatóra nézve.

Egyébiránt a róm. kath. egyháztanács

rongy ruhanépet. Keringőknek nevezi őket, a miben van is némi igazsá.

Eredetere nézve a rékli valószínűleg ger-mán, a mit nemcsak abból következtettek, hogy az is olyan félruha, mint p. o. a frakk és cipő, hanem abból is, hogy német neve van: Röckl vagy Röckchen.

A turnürrel mindig ellenséges lábon áll, annyira, hogy sohasem ül vele egy helyre. És nem is esoda. A rékli hivatása az, hogy leplezze a női bájakat; a turnüré ellenben az, hogy még jobban kidomborítsa. A rékli a felső emeleten honol, a tur-nür ellenben az alsón. A rékli bordái finom szálakból szövék, tehát származása előkelő; a turnür ellenben paraszt családból, néha ba-romtól is származik, a mennyiben durva materiából és lőszörből is készül. A rékli fennhéjázó, büszke, sohasem ereszkedik le a turnürhöz; a turnür ellenben makacs, önért-zetes, nem tolakodik fel a réklihez. Szóval: nem érintkeznek egymással soha, pedig egy képnak a rámai, vagyis: egy urat szolgál-nak. Közéjük még nem jutott el az egyenlő-ség és testvériség eszméje s talán nem is fog eljutni addig, a míg az emberiség vissza nem tér az őrs eredeti népviselethez, a mely-hez nem tartozott se rékli, se turnür és talán egyéb sem.

A rékli arisztokratikus érzelméről, gon-dolkodás-módjáról és a turnür iránti ellen-szenvéről tanuskodik az alább leirt eset.

Kálmánról a nagyságának van egy elegáns zöld selyem ruhája. Most egy éve készítette két darab százasért a jóhirű Alter és Kiss

czég Budapesten. Gyönyörű egy ruha. A hol csak megfordult, — pedig nagyon sok he-lyen megfordult már — mindenütt bámulat és tisztelet tárgya volt. Csupán egy hibája van: nincs korszerű turnürje. És ez ak-kora baj, a milyen nem lehet több a világon. Megjeleni az utcán vagy bálban egy oly ruhában, a melyiken a turnür csupán egy vékás, a midőn egy köblösnek kellene lenni: a legnagyobb szégyen a jelen turnür-szakban! Alter és Kiss messze vannak, más szabó pedig a föld kerekéségén nincs. Ő nagysága kétségbe van esve, mert már pen-getik a hurt a cigányok a bálteremben és ő onnan el nem maradhat. Az elmaradás alkal-mas indoka, a fogfájás, már jelentkezik is nála fogcsikorgatásokban, midőn a mentő szellem, Rózsika, a szobaciczus és műkriti-kus egy személyben, megjelen.

— Instálom, — szól Rózsika — kössük a réklt az izére, a köntös alá; az úgy felveti, hogy akkora lesz, mint egy sütkemenecze.

— Igen, de ha le talál esni! — aggódik a nagysága — milyen skandalum lesz abból! Soha ki nem lábbalom!

— Nem esik az le, instálom nagyságát. Kötünk mi olyan helyre szalmakalapot is; az is úgy megáll ott, mintha onnan nőtt volna ki.

A Rózsika eszméje utat tör magának a nagysága szívéhez; a rékli csendes nyugal-mából felzavartatik, gomolyaggá gyömöszöl-tetik és a turnür felsőbbsege alá helyezte-tik. A szegény ártatlan rékli minden erejéből küzdött ezen vandalizmus ellen, hanem a női

hüség, mely erősebb minden érzelemnél, legyőzte és összegyurta kíméletlenül.

A hiány tehát pótolva van. Ő nagysága teljesen meg van elégedve a turnür korszerű emelkedésével. Ugy áll minden rajta, mintha a mai divatlapból vágta volna ki az egész öltözetet. Különösen az a turnür valami fesch, valami nett! Ha Rózsikát emberfélle-nek tartaná, még meg is csókolná alkalmas pillanatban jött eszméjéért.

A bálban is csodálat tárgya az a szép ruha. A bókok csak úgy özönlenek ruhára és asz-szonyra, mintha az volna az első asszony és ruha, a mi az emberek szemé elé került. Ő nagysága, valahányszor ellebeg egy tükrör előtt, mindannyiszor gyönyörrel legelteti szeméit a kedves turnürön. Nem nagy, nem is kicsiny. Maga Alter és Kiss sem csinál-hatta volna tetszetősebben. A bálban csupán a Mókus Péterné volt nagyobb, hanem az ő nagysága szerint már otromba volt. Oldal-pillantásaiból azonban azt lehetett észre venni, hogy ő nagysága irigylit azt az otrom-baságot.

— No Rózsika, — szól ő nagysága haza érkeve — a turnürért egész új rend ruhát kapsz tőlem. Csupán a Mókus Péterné volt nagyobb; hanem az már otromba volt, tudod.

— I-i-instálom nagyságát, — petyereg Ró-zsika — a rékli...

— Igen, a rékli. Az szerzett ma nekem annyi örömet és annak köszönhetem a bál-királynóséget. Oh, mily gyönyörű turnür!

Tartsad azt a tükröt jól a szemem előtt há-tul, hadd gyönyörködjem még egyszer benne!

— De instálom, csókolom a kezét a nagy-ságának, a réklt a Pista kocsis visszahozta; azt állítja, hogy a kocsi mellett találta, a hol nagysága leszállott.

— Mit, te szerencsétlen kuruzsló?! Az a rékli nem volt rajtam a bálban?

— Nem biz az, instálom. Parancsoljon megnézni, itt terpeszkedik az ágyon.

— Oh, te boldogtalan teremtes! Meg-öllek, elcsaplak, kitagadlak! Örökre sze-rencsétlenné tétél! Ha nem számárokodol s jól oda madzagolod, az a rékli nem szottyan le, és most mindenki az én turnürömről be-szélne, nem a Mókus Péternéről. De így?!... Oh, meg vagyok ölle!...

Ő nagysága valódi könnyeivel pecsételi meg kétségbeesését. Ezt látva, Rózsika is önteni kezdi a magáét és így együtt sirnak azon nagy szerencsétlenség fölött, hogy a Mókus Péterné turnürje nagyobb volt az ő nagyságánál.

Es ennek mind az a gögös rékli az oka, mely nem szenvedhetvén megaláztatását és a paraszt turnür szomszédságát, egy alkal-mas pillanatban megszökött és elhagyta a kellemetlen szomszédságot.

A tanúság pedig ebből az, hogy nem taná-csos a réklt a turnür alá tenni, mert még nagyobb szerencsétlenség is származhatik belőle.

Pszli

belevonása nélkül — mint a mely ez ügyben határozni illetéktelen is — lehet e dolgot tisztázni annak helyén és idején.

T. M. r. k. lelk.

Az erdélyrészi magyar közm. egyesület első közgyűlése.

Meghívó.

Az „Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület“ f. aug. hó 30-án és 31-én (vasárnap és hétfőn) tartja meg ünnepélyes első rendes közgyűlést Kolozsvárra. Ez ünnepélyes tisztválasztó közgyűlésre a szavazatképes (a tagdíjaik első részletét lefizetett örökös, alapító és rendes) tagok ezennel tisztelettel meghívotnak. A testületek küldöttek által képviseltetik magukat. Kolozsvárt, 1885. aug. 13. Dr. Haller Károly elnök.

Az ünnepély programja.

Aug. 30-án.

1. Reggel 8 órakor a Budapest és Brassó felől érkező külön vonatok fogadása; felvonulás zenével, fellobogóztatt kocsikkal és népbanderiummal a városház elé, hol dr. Haller Károly polgármester és egyesületi elnök az erkélyről üdvözlö a vendégeket. Elszállásolások.

2. Délután a város megtekintése a kalauzoló bizottság vezetése mellett.

3. Délután 11 órakor előkészítő gyűlés.

4. Gyűlés után társas-ebéd.

5. Délután kávé a sétateri kioszkban; a sétater és lövöld megtekintése; diszlövészlet. Kirándulás Monostorra.

6. Este 7 és fél órakor diszlövadás a nemzeti színházban.

7. Előadás után ismerkedési estély.

Aug. 31-én.

1. Reggel 8 órakor gyűlékezés Nagy Gábor kávéházában, felvonulás a Fellegvárra.

2. D. e. 10 órakor a közgyűlés.

3. Közös diszebed.

4. Megtekintése a város nevezetességeinek a kalauzoló bizottság vezetése mellett.

5. Színház, társas-vacsora.

Felhívás.

A közgyűlés ünnepély-rendező bizottsága fölkéri az elnöki meghívóban foglalt mélyen tisztelt tagtársakat az itt következő pontok figyelembevételére:

A m. kir. államvasutak városi menetjegyi-irodája augusztus 30-ra Budapestről és Brassóból külön vonatokat indít Kolozsvárra. A vonatok állomáshelyei külön plakátokon lesznek jelezve a menetjegyi-iroda által a megérkezés egyszerre történik reggel 8 órára.

Az egyesület ezenkívül kedvezményes jegyekért folyamodott a m. kir. államvasutak, a magyar nyugati, a kassa-oderbergi, a magyar északkeleti, az arad-körösvölgyi és szamosvölgyi vasutak vezérigazgatóságaihoz.

Azok tehát, kik a külön vonatot nem venni igénybe, a záros határidőn belül való bejelentés alapján a kedvezményes jegyek használatára mellett utazhatnak, mely esetben Kolozsvárra a vonatok rendes érkezése ez:

Reggel 5 óra 58 perczkor gyorsvonat érkezése Brassó felől.

Reggel 6 óra 43 perczkor személyvonat érkezése Budapest felől.

(Reggel 10 óra 16 perczkor a szamosvölgyi vonat érkezése.)

Délután 5 óra 56 perczkor a személyvonat érkezése Brassó felől.

Este 10 óra 1 perczkor gyorsvonat érkezése Budapestről.

Megjegyezzük azt is, hogy a külön vonatok 50—60 százalékos menettérti jegyei 14 napra fognak szólni.

A szamosvölgyi vasut igazgatósága ez érvényességet szept. 2-ig tűzte ki.

A visszautazás bármely személyvonattal történhetik.

Kérjük ezek után a mélyen tisztelt tagtársakat, kegyeskedjenek az „E. M. K. E. ünnepély-rendező bizottsága“ cz. alatt alírottat f. hó 22-ig tudatni:

1. A különvonaton, vagy kedvezményes jeggyel szándékoznak-e utazni?

2. Utóbbi esetben melyik vonal vétetik igénybe?

3. Ha egy városból többen jönnek, sziveskedjenek lehetőleg egyszerre tenni meg a bejelentést.

4. A bejelentéssel egyidejűleg közlendő: tartatiki-e igény az elszállásolásra?

Hangsúlyozzuk legvégül, hogy az igazg. választmány külön meghívókat már csak az idő rövidsége miatt sem küld.

Az ünnepély-rendező központi birottság nevében

Dr. Nagy Mór,

alelnök.

T a n ü g y .

Értesítés

a kolozsvári felsőbb kereskedelmi iskola felől.

1. Célja az intézetnek. Tudományos és szakszerű kiképzése azon ifjaknak, kika kereskedés, forgalom, közgazdaság vagy iparvállalatok terén, valamint az állami hivatalok azon ágainál óhajtanak alkalmazást nyerni, melyre ezen intézetet végzett ifjakat az 1883. évi, a tisztviselői minősítéséről szóló I. t. cz. illetékeseknek nyilvánítja.

2. Az intézet rangja. E felsőbb kereskedelmi tanintézet azonos szervezeti és teljesen egyrangú a budapesti kereskedelmi akadémiával, valamint a főgymnasium és főreáltanodával, s mindazon kedvezményekben részesül, melyek ezen intézeteket megilletik, pl. hogy az itt végzett növendékek katonai kötelezettségük kitöltésében az egy évi önkéntességre jogosítva vannak.

3. Az intézet szervezete.

a.) E felsőbb kereskedelmi tanintézet áll 3 éves tanfolyamból, melynek bevégezése után az ifjak érettségi vizsgálatot tesznek.

b.) Azok részére, kik magukat a keleti kereskedelemre is ki akarják képezni, a jövő 1885/6-ik tanévtől kezdve egy 4-ik évi, de nem kötelező, tanfolyam is nyitattik. A 4-ik évfolyamot is végzett kitünő növendékeknek Romániában kereskedői vagy consularis állásokon leendő elhelyezéséről a m. kormány gondoskodik.

c.) Olyan ifjak részére, kik valamely gymnasium vagy reálskolánál érettségi vizsgálatot tettek, vagy kellő előtanulmány mellett hosszabb idő óta a gyakorlati téren működnek, a kereskedelmi szakismereteket elsajátíthatására egy éves kereskedelmi szaktanfolyam nyitattik.

d.) Intézkedések tétettek egy postai és vasuti szaktanfolyam létesítésére, melyekről annak idején külön értesítés fog kiadatni.

4. Felvétel és beiratás. A 3 éves tanfolyamra oly növendékek vétetnek fel, kik a gym., reál- vagy polgári iskola négy alsó osztályát végezték. A f. tanévi beiratások szeptember 1—5-ig, az egy éves szaktanfolyamra szept. 1—10-ig eszközöltnének.

5. Tandij egy évre 40 = negyven forint, melynek fele szeptemberben, fele februárban fizetendő; továbbá évi 2 frt ifjusági könyvtáridj. Az új tanulók 4 frt beiratási díjt is fizetnek.

Az egy éves szaktanfolyamhallgatók 80 = nyolcvan frt tandíjt fizetnek, mely szintén két részletben fizetendő.

Bővebb értesítést nyújtó évi értesítővel készséggel szolgál az igazgatóság.

Kolozsvárt, 1885. augusztus hó.

Kiss Sándor.

igazgató tanár.

Különfélék.

— Ő felsége a király születésének 55-ik évfordulóját Kézdi-Vásárhely város lakossága alattvalói hódolattal ünnepelte meg. 17-én este fényes kivilágítás volt a szemesz mellett nagy néptömeg járta be a város főbb utcait. 18-án d. e. 9 órakor az összes tisztviselői kar kísérv a nép sokasága által, a róm. kath. és innen az ev. ref. templomba vonult hála isteni tiszteletre.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Böloskévny Ilona,

kézdivásárhelyi községi iskolai rendes tanítónő a segessvári állami elemi iskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

— Az erdélyrészi magyar közművelődési egyesület javára a múlt pénteken bejelentett aláírások összege meghaladja a 15,000 forintot. A m. kir. államvasutak üzletvezetősége 6000 frtot, a turkapus-videki 1000 frtot, az alsó-fehérmegyei választmány 4000 frtot irtak alá. Dr. Samassa egri érsek, Bonnaz csanádi püspök, Raecsek János nagyváradai és Kuncz csornai főprépostok e napon jelentették be az egyetbe belépésüket, mint alapító tagok. Bauszern Guidó hazafias levélben szintén alapító tagnak jelentkezett. Ily nagymérvű jelentkezés egyszerre még nem volt. — M. Tordamegye és M.-Vásárhely város együttes választmánya folyó hó 10-én alakult meg.

— Szerény kérés a néhai Simó József és Dáné Ferencz kézdivásárhelyi tanítók tisztelőihez. Tudvalevőleg évekkal ezelőtt egy elismerésre méltó mozgalom indult meg városunk lelkes polgárai között abból a célból, hogy boldogult „Simó bácsi“ s Dáné Ferencz tanítók sirhalmi emlékkövel jeleztessenek meg. Tudomásunk van róla, hogy akkor egy bizottság is alakult, mely e célra gyűjtést is eszközölt s a begyűlt pénz a kézdivásárhelyi takarékpénztárban lett elhelyezve. A gyűjtés félbemaradt, s azóta semmi sem történt ez ügyben. Azon hitben, hogy rossz néven nem veszik tőlünk e felszólalást, szívesen kérjük ama bizottság elnökét, hívja össze a bizottság tagjait s tegyék ismét folyamatba a sarkó-alapra gyűjtést, hogy nemsokára leróhassuk a kegyelet és hála adóját azon férfiak iránt, kiknek oly sokan köszönhetjük elemi ismereteinket s jó nevelésünket!

— Máthé István, a magyar népdal legkiválóbb művelője, — mint lapunknak írják — folyó hó 14-én tartotta hangversenyét Kovásznán. Kevés, de válogatott közönség gyönyörködött ez estén olyan magasztos szép zenében, minőt hallani nekünk itt vidéken ritkán van alkalmunk. Mert hisz Máthé ur nem egy közönséges, mindennapi zene-tehetség, művész ő a szó valódi értelmében. Különösen elragadó, búbajos népdalai olyan lelkesítő, gyűjtő hatást arattak, mely a szíveknek hurjait érintetlenül nem hagyhatta. Abból az egyszerű, kis szerszámból s hitvány négy hurjából annyi édes érzést, szerelmet, ábrándot, búbánatot csalt ki, mennyi a legridegebb kedélynek is elég arra, hogy átszellemüljön s ne itt, hanem magasabb régióban képzelje magát. S hogy mily művészileg kezeli Máthé ur vonóját, elég fényes bizonyítéka azon körülmény, hogy egy pár öreg székely atyánkfia rászédéssel vádolta a művészt, azt állítván, hogy nem egyedül játszik, két vagy három társát eldugta a színpalak mögé s a sugólyukba. Máthé uron kívül hallottunk egy pár szép népdalt Várady Ibolyka k.a.-tól s egy kitünően sikerült szavaltat Szigethy Gézáné urasszonytól. Egyszóval ez este magas művelzetben részesültünk, s teljes elismeréssel adózunk Máthé urnak, hogy alkalmat nyújtott nekünk művészi játékában gyönyörködhetni.

— Máthé István hegédművésznék Kézdi-Vásárhelyt tervezett hangversenye előre nem látott okok miatt elmaradt, a művész még hétfőn reggel elutazott.

— Lázár Benedek marosvásárhelyi főkapitány hivatalos hatalommal való visszaélés s többféle rendtelenségek miatt állásából felfüggesztetett s helyét Geréb Béla városi tanácsos foglalta el.

— Halálozás. kézdivásárhelyi özv. Mazingher Sándorné, derék székely asszony, f. hó 18-án hosszas szenvedés után vízkórban elhalt. Béke poraira!

— Francia vendégeink. Tátra-Füredről aug. 14-éről a következőket írják: A vendégek megreggelizvén, rövid sétákat tettek, megtekintvén a fürdőhelyet és azután megfürödtek. Tisza Lajos gr. kocsin hordozta körül Lesseps-t és Gouizent a fürdőben. A tarpataki kirándulás az eső miatt elmaradt. Öt órakor a francia vendégek tiszteletére kétszáz terítéki banquet rendeztetett, melyben az arisztokracia és az előkelőség résztvett. A főhelyet Lesseps foglalta el, mellette Tisza Lajos gr., Szirmay és Teleky Domo-

kosné grófnők, Vay Béla báróné, Pulszky Ferencz, Ulbach, Tolnay Lajos, Zichy gróf, Mészáros Géza, Hieronymi, Harkányi Frigyes, Lumniczer tanár családjaikkal, számos szép hölgy, kiktől a francziák elragadtatva voltak; jelen voltak továbbá Szilágyi Sándor, Szász Domokos püspök és Sárkány kir. táblai tanácselnök. A harmadik fogásnál Pulszky a királyra emelte poharát, a vendégek állva, hosszas éljenzéssel fogadták a toasztot. E magyar nyelven mondott toaszt után Tisza Lajos gr. francziául a magyarok vendégét, Lesseps-t köszönté fel, mire Lesseps válaszolt, éltette e szép ország legnagyobb ékességét, a bájós magyar nőt, kik híresek hazaszeretetről. Ezután még számos pohárköszöntő mondatot, melyek sorát befejezte Lesseps, felhiva társait, hogy írjanak alá egy köszönő és üdvözlő feliratot Klotild főhercegnő részére, ki jelenleg beteg fekszik Tátra-Füreden, a francziák különben személyesen tisztelegtek volna nála. Ezzel a fényes lakoma véget ért. Coppée megirta a feliratot s a többiek mind aláírták. Később Zichy Géza gr. zongorához ült és nagy tetszés közt játszott. Ezután a táncszestély következett. — Aradra a franczia vendégek 16-án délelőtt 10 órakor érkeztek. A roppant nagy közönség által rendkívül szívélyesen fogadtattak. Két órakor a vár melletti térre kocsiztak, hol a 13 vértanút kivégezték. Itt Hets beszélt, Jancai szavalt, mire a francziák bokrétaikat raktak a vértanuk oszlopának talapatára. Öt órakor a város által rendezett fényes lakomán számos lelkes felköszöntő mondatot. Azután a kivilágított városligetben népiünnepély volt. Másnap reggel fél nyolczkor Mezőhegyesre utaztak vendégeink.

— Kovásznán a differitisz dühöng. Ezuttal felnöttek esnek áldozatul a veszedelmes kór-nak. E hó 14-én rosszul lett s 15-én reggelre el is halt e betegségben egy 47 éves Fazakas András nevű földmíves.

— Budapest főváros — mint az „Egyetértés“ értesül — róm. katolikus püspököt fog kapni. Az új püspökség részére az esztergomi főkaptalan egy része fog kihalasztatni és az új budapesti püspökséghez csatoltatni. A kinevezendő püspök személye még teljesen bizonytalan, de az új püspökség alakítása iránt a hercegprimás és a kormány már elvi megállapodásra jutottak. Ugyanebből a forrásból arról is értesül a nevezett lap, hogy a herceg-primás, a ki eddig Budapesten állandó lakást nem tartott és itt csakis vendégként tartózkodott, a fővárosban állandó lakást és udvart fog magának már a közel jövőben berendezni.

— Papolczról írják lapunknak, hogy ott e hó 12-én hajtvadászat volt, mely szép eredményvel végződött. Egy nagy anyamedvét ejtettek el Bajkó György tanuló és Szabó Miklós; fidei bocását Salamon Ferencz kereskedő lötte le.

— A nagyenyedi Bethlen-főtanodában a beiratkozások a folyamatban levő építkezés miatt csak szeptember 11, 12. és 13-án fognak eszközöltetni, a tanítás pedig 14-én veszi kezdetét.

— Rablás. Papolczon — mint leveleznők írja — e hó 16. és 17-ke közti éjjel két egyén özv. Vajna Dónesnéhez betörve, onnan ezüst evőeszközöket s más értékes tárgyakat és iratokat vittek el. A tettesek ismeretlenek ez ideig.

— Peselneken a r. k. kántor elhalálozván, ezen állomásra pályázatot hirdet az egyházközség. Pályázati határidő szept. 15. Évi jövedelem 350—400 frt. Pályázóktól megkívánatik, hogy próba végett személyesen megjelenjenek. Folyamodványok a szárazpataki r. k. lelkészi hivatalhoz intézendők.

— A fióküzlet be nem jelentése. Abban a kérdésben, hogy büntethető-e iparügyi kihágás miatt az a kereskedő, ki valamely helyen már bejelentett iparüzlettel bírván, ugyanott bejelentés nélkül másik fióküzletet is nyit, a m. kir. földmívelési-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium f. é. 36635. sz. a. kelt határozattal két egybehangzó alsóbbfoku határozatot megváltoztatásával azt az elvi határozatot hozta, hogy az 1884. évi XVII. t. cz. 45. §-a szerint a fióküzlet be nem jelentése kihágást nem képez. E szerint az utóbbi törvényszakas az a határozott kitétele, melyek (t. i. a fióküzletek) azonban az iparhatóságnak bejelentendők, büntető szankcióval nem bírnak.

RÖVID HIREK.

Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága Gr. Esterházy Kálmán volt főispánt diszpolgárrá választotta s elhatározta, hogy a távozó főispán arcképét a gyűlésteremben kifüggeszti. — **Táborból** írják, hogy egy szegény asszony ruhát mosott a Jordán-tó partján s e közben 4 éves kis fia a vízbe bukván, utána ugrott s elmerült. A gyermeket egy jelenlevőnek sikerült megmenteni, de az asszony a vízbe fult. — **Az Italia** gőzös közlebről sziklába utódván, elsüllyedt s mintegy 50 ember s 25 gyermek a hullámok áldozata lett. — **Gyomán** e napokban nagy vihar dühöngött s a villám a népes vásártéren egy Laçi-konyhába csapván, két embert agyon-sújtott. — **Brassóban** e napokban kezdte meg előadásait Ira Paine, a híres czéllövő. — **Munkácsy Mihály** hírneves festő hazánkba „Mozart halála” cz. festményen dolgozik. — **New-Yorkból** hat nap és kilencz óra alatt érkezett Angliába az Etruria gőzös; ily rövid idő alatt még nem jutott hajó Amerikából Európába. — **Jankovácson** oly nagymérvű jégvihar dühöngött, hogy egy ottani lakost a jég lovaival együtt agyonverte. — **Patitia Rubin** ismert dákoromán ügyvédnél Gy.-Fehérvárrt hármotózt tartottak s 3 példányt találtak Hora és Kloska „nemzeti hősk” életrajzából. — **Helczmanócz** községben a mult csütörtökön 300 ház, a templom és iskola leégett. Biztosítva semmi sem volt. — **Bötel Henrik**, a kocsiból lett német tenorista, e napokban kocsin utazván, volt kollégájának az a gondolata támadt, hogy megpróbálja, vajjon érti-e még mesterségét. Ostorával pattogatni kezdván, a lovak megbokrosodtak s Bötel csak a hajtásban való jártasságának köszönheti, hogy komolyabb baja nem történt. — **Genfben** egy munkást kedvese megútván, elutasította s mással váltott jegyet. A munkás egy hosszú késsel előbb kedvese s azután saját életét oltotta ki. — **Filippopolban** 45 ház égett le s két ember odaveszett. A kár négy millió piasterre rug. — **Nyüved** községben egy 8 éves gyermek revolverrel játszott, mely elsülvén, a golyó a mellette álló 4 éves gyermeket úgy találta, hogy az rögtön meghalt. — **Brüsselhől** írják, hogy Bonfant afrikai utazó a Kongó mellett szerencsétlenül járt. A Kongó-kormány hírei gyilkosságra engednek következtetni. — **Schildberg** mellett Jendiben egy örült asszony felgyújtotta saját házat s azután a lángokba vetette magát, de kiszabadították. — **Szent-Lőrincz** mellett H. K. 16 éves unokaöccse fegyverét tisztogatta, mely e közben elsült és oly szerencsétlenül találta H. 16 éves leányát, hogy hat óra mulva meghalt. — **Széchenyi Ödön** gróf, török pasa, a konstantinápolyi tűzoltóság főparancsnoka, a

P. N. hire szerint áttért a mohamedán hitre. — **Berger J.** kéményseprőt Enyed és Tövis közt rejtélyes módon meggyilkolták és kirabolták. A tettest elfogták. — **Petrozsényban** a bányamunkások tüzijátékot akartak rendezni s vigyázatlanságból az egész készlet felrobbanván, négy ember súlyos égési sebeket kapott, egyikök pedig meghalt. — **Szabolczán** egy sz. áll. honvéd huszár többek előtt a testgyakorlatban produkálván magát, hátulról akart lóra ugrani, de a ló úgy találta lágyékon rugni, hogy néhány óra mulva meghalt. — **Besztercebányán** egy nős kovács legény családi bajok miatt agyonlőtte magát. — **József főherczeg leányainak** Szent-István napján kisorsolándó himzseiei ehó 14-ig 28,004 frtot jövedelmeztek a Klotild szeretetháznak. — **Köteles Mihály**, a feleségének meggyilkolásával ártatlanul vádolt szerencsétlen ember, ki 20 évi börtönrre volt ítélve, 9 évi rabság után szabadon bocsáttatott. — **Br. Jósika Sámuel**, Kolozs megye és Kolozsvár város új főispánja, vasárnap vonult be székhelyére, Kolozsvárra. A bevonulás impozáns volt. — **A magyar kereskedő ifjak** e hó 15. és 16-án tartották első országos értekezletüket 500 kereskedő főnök és fiatal kereskedő jelenlétben, Dr. Herich K. elnöklété alatt. — **Spanyolországban** e hó 14-én 4652 ember betegedett meg és 1494-en haltak el kolerában. Marseilleben e hó 15-én 34 kolerahalálest fordult elő.

KÖZGAZDASÁG.

A korai csirkék.

A ki sok hasznót akar baromfi-tenyésztéséből, annak lehetőleg korai csirkéket is kell a piacra vinni. Oly eszközeit képezik ezek a baromfi-tenyésztés jövedelmezővé tételének, melyeket nem volna szabad senkinek sem felhasználatlanul hagyni.

Hogy korai csirkéink legyenek, persze korán is kell őket költetni és azután úgy gondozni, hogy erősen és egészségesen nőjenek. Ha korán akarjuk kiköltetni a tojásokat, úgy gyűjtjük ezeket össze, hogy ne hűljenek nagyon le. E végre figyelemmel kell kísérni a fészkeket, hogy a tojásokat lehetőleg melegen kivehessük belőlük.

Ha a kotló márcziusban vagy április elején hűvösebb időben ültetjük a tojásokra, elég kilencz tojást egy kotló alá tenni, mert többet nem tud jó melegen tartani. A kotló fészke oly helyen legyen, hol nem zavartatik. Szalmával fődött föld jó fészek a kotlónak.

Az inkubatio utolsó hetében jó a tojásokra egy kis langyos vizet freckendezni, mert a

tojások kiköltéséhez mind a melegség, mind a nedvesség megkívántatik. Miután a csirkék kikeltek, két kotló által kiköltötteket egy kotló gondviselésére lehet bízni.

Ezen korai csirkéknek egy külön ketreczet kell készíteni, mely napos helyre helyezendő. Tanácsos, sőt szükséges a ketrecz déli oldalára üveg-ablakot csinálni, még pedig lehetőleg nagyot, hogy a nap sugarai jól behatolhassanak a ketreczbe. Éjszakára pokróczokkal, zsákokkal stb. lehet a ketreczet a hideg ellen védeni.

Tudok egy esetet, midőn egy ily ketrecz vastag körétegben állt s a csirkéknek semmi bajuk sem lett.

Miután a csirkék a világra jöttek, 24 óráig azon tojások sárgájából táplálkoznak, a melyekből kikeltek. Ezután egy keményre főzött és megreszelt tojással kevert kenyérmorzsát vagy kukoricizisztet kell nekik adni. Ezen táplálékon tartandók 8—10 napig.

Gyakran kell a csirkéket etetni. Minden két-három órában. De az edelt nem szabad a ketreczben hagyni, hogy ott megsavanyodjék és a kis csirkék által összegázolassék.

A kis csirkéknek mindig kell zöld takarmány. Akkor is kell nekik ilyet adni, ha oly korán költettek ki, midőn még nincs fü. Ha másképen nem megy, egy napos ablakon dírekte az ő számukra természetesen valami zöldseget. Különböző jó nekik káposztalevél, édes alma s más efféle is.

A ketreczben a kis csirkék nem mozoghatnak annyit, a mennyi egészségek ténartására szükséges. Tehát minden nap ki kell őket eresztetni egy napos helyre. Nagyon jó, ha ezen helyet finom fővény borítja.

Midőn a csirkék nagyobbakká lettek, árpát, zabot és korpát adjunk nekik vízzel vagy tejjel nedvesítve, továbbá zuzott kukoriczát vagy egész kukoriczaszemeket. Délben egy kis hussal kevert főtt burgonyát lehet a csirkéknek adni. Szívesen eszik és jól tesz nekik.

Lényeges, hogy kezdettől fogva mindig legyen a csirkéknek tiszta, hideg ivóvizök. Ha a vizet tejjel helyettesíthetjük, nagyon előmozdítjuk a csirkék gyarapodását. A csirkék által elfogyasztott tej bőven kamatoz.

Gyakran megtörténik, hogy a kotló a kiköltött csirkéket életök első óráiban agyongázolja. Ezt úgy lehet megakadályozni, hogy a csirkéket, mielőtt kiköltettek, kiveszszük a kotló alól és csak éjszakára helyezzük ismét vissza alája. Nappal semmi esetre sem szabad visszatenni őket, mert csaknem biztos, hogy akkor végök van. A kotló halálra kinozza őket. Ha a csirkék

fáznak, a kályha mellett meg kell őket melegíteni.

Ugyanezt akkor is mindig meg kell tenni, midőn visszahelyeztetnek a kotló alá.

Szerkesztői izenetek.

Felvidéki urnak. A livornói botrányra vonatkozólag beküldött czikkét tárgyhalmaz miatt csak jövő számunkban közölhetjük. A helyreigazítást szívesen megesszük, annál is inkább, mivel mi ama czikket egyszerűen közöltük ugyan a fővárosi lapok után, mint olyan dolgot, mely megtörténhetett, a nélkül azonban, hogy abból következtetéseket vontunk volna vagy vonnánk le a magyar klérus általunk tisztelt tagjait illetőleg; ez lapunk olvasóival szemben sem volt célunk. Szíves üdvözléssel.

Vilnai E. Kolozsvár. Közleményét, miután ily-nemű fordításokat egyáltalában nem szoktunk adni, félretettük. Eredetieket, ha bevélnak, szívesen közölünk.

Felelős szerkesztők:
Ifj. Dobay János. Sprencz György.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Sz. 3138—1885.

tkkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy id. Jakab István végrehajthatónak Balogh Istvánné sz. Szöcs Judith végrehajtást szenvedő elleni 450 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő, a kézdivásárhely-kantai 866 sz. tjkvben 1769. és 1795. hr. sz. ingatlanból végrehajtást szenvedőt illető fele rész járandóságára 363 frt becsértékben az árverést a fennebbi ezzennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. évi október hó 14-ik napján d. e. 8 órakor a kebli telekkönyvi irodában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat telekkönyvi testenkint készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság üléseiből 1885. évi június hó 23-án.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.

M e n e t r e n d .

Érvényes 1885. június hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1885. június hó 1-től.

Állomások		303. személyv.	301. gyorsvon.	321. omnibusv.	Állomások		303. személyv.	301. gyorsvon.	321. omnibusv.
			Este	Délután					
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)	Reggel	9.45	12.50	Kis-Kapus (vendéglő, elágazás Nagy-Szeben felé)	(érk. ind.)	12.12	2.36	10.02
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)		9.47	1.09		(ind.)	12.37	2.41	6.00
Botfalva	"		10.44	2.27	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	2.11	3.40	7.43
Földvár	"		10.51	2.55		(ind.)	2.31	3.45	8.00
Mogyorós	"		6.45	3.19	Nagy-Enyed	"	2.54	4.01	8.29
Apáca	"		7.01	3.38	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	(érk. ind.)	3.35	4.24	9.12
Köpecz	"		7.19	3.57		(ind.)	3.36	4.29	9.32
Ágostonfalva	"		7.33	4.17	Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	4.09	4.49	10.23
Alsó-Rákos	"		7.54	4.36		(ind.)	4.11	4.50	10.32
Homoród	"		8.01	4.47	Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	5.56	5.58	12.59
Kacsa	"		8.19	5.08		(ind.)	6.08	6.08	—
Bene	"		8.45	5.42	Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	10.37	9.13	—
Erked	"		9.01	6.02		(ind.)	10.51	9.18	10.37
Héjasfalva	"		9.22	6.33	Budapest	(érk. ind.)	6.00	2.10	10.05
Szegesvár (vendéglő)	(érk. ind.)		9.43	7.01					
Medgyes	(ind.)		10.10	7.37					
			10.29	8.01					
			10.39	8.21					
			11.54	9.43					

Brassóból Bukarest felé indul minden nap reggel fél 6 órakor a gyorsvonat és délután 1 óra 50 perczkor az omnibusvonat.

Nyom Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.